

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1111

Vragen van het lid **Van Baarle** (DENK) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp over *bedrijven die verdienen aan illegale Israëlische nederzettingen* (ingezonden 29 november 2024).

Antwoord van Minister **Klever** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp) (ontvangen 24 januari 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met de meest recente editie van het rapport «*Don't buy into occupation*»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de bevinding dat 822 Europese financiële instituties een financiële relatie zouden hebben met 58 bedrijven die actief betrokken zouden zijn bij illegale Israëlische nederzettingen?

Antwoord 2

Het standpunt van het kabinet ten aanzien van Israëlische nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden (inclusief Oost-Jeruzalem) is bekend. Nederland beschouwt Israëlische nederzettingen als strijdig met internationaal recht en een obstakel voor het bereiken van een duurzame oplossing die door beide partijen wordt gedragen, waarbij het uitgangspunt de tweestatenoplossing blijft. Het kabinet is het voorts eens met de conclusie van het Internationaal Gerechtshof in zijn advies van 19 juli 2024 dat de aanwezigheid van Israël in de bezette Palestijnse Gebieden onrechtmatig is en draagt deze positie actief uit.

Bedrijfsactiviteiten die bijdragen aan het ontwikkelen of bestendigen van nederzettingen beschouwt het kabinet als onwenselijk. Dit geldt ook voor activiteiten van financiële instellingen.

¹ Coalitie «Don't Buy into Occupation» (DBIO), november 2024, https://paxvoorvrede.nl/wp-content/uploads/2024/11/2024_DBIO-IV-report.pdf.

Vraag 3, 4 en 5

Wat is uw reactie op de bevinding dat de vijf grootste Nederlandse pensioenfondsen een bedrag van in totaal 1,6 miljard euro zouden investeren in bedrijven die in verband worden gebracht met infrastructurele projecten die ofwel illegale nederzettingen met elkaar verbinden en gebouwd worden op illegaal bezet gebied, ofwel niet gebruikt mogen worden door mensen zonder de Israëlische nationaliteit en dat deze fondsen in totaal 7 miljard euro zouden beleggen in bedrijven op de Don't Buy Into Occupation (DBIO)-lijst.² Vindt u dat de Nederlandse pensioenfondsen voldoende doen om te voorkomen dat hun beleggingen direct of indirect bijdragen aan het illegale nederzettingenbeleid van Israël? Zo ja, waar blijkt dit uit? Zo nee, welke maatregelen gaat u dan nemen? Vindt u dat Nederlandse bedrijven voldoende doen om te voorkomen dat zij met economische activiteiten direct of indirect bijdragen aan het illegale nederzettingenbeleid van Israël? Zo ja, waar blijkt dit uit? Zo nee, welke maatregelen gaat u dan nemen?

Antwoord 3, 4 en 5

Nederland kent sinds 2006 een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van economische activiteiten van Nederlandse bedrijven in Israëlische nederzettingen in bezet gebied. Conform dit beleid ondersteunt de Nederlandse overheid geen activiteiten van bedrijven die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van nederzettingen, of deze direct faciliteren. Het gaat om activiteiten in nederzettingen, activiteiten van bedrijven gevestigd in nederzettingen en activiteiten buiten nederzettingen die ten gunste komen aan nederzettingen en kolonisten. Nederlandse bedrijven worden over dit ontmoedigingsbeleid geïnformeerd. Conform motie Van Dijk (Kamerstukken 21 501-02, nr. 2379) is het Ministerie van Buitenlandse Zaken eerder in gesprek gegaan met een vertegenwoordiging van de Nederlandse pensioensector. Hierin is het ontmoedigingsbeleid toegelicht. Daarnaast verwerkt het kabinet in het kader van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen dat pensioenfondsen gepaste zorgvuldigheid toepassen bij hun investeringen en hierover zo transparant mogelijk rapporteren. Hierbij moeten risico's op mensenrechtenschendingen in de beleggingsportefeuille in kaart gebracht worden en wordt verwacht dat fondsen hun invloed aanwenden om deze risico's bij bedrijven aan te pakken of te voorkomen.

Vraag 6, 7, 8 en 9

Wanneer komt u met uw analyse of het Nederlandse beleidskader gewijzigd dient te worden naar aanleiding van de advisory opinion van het internationaal gerechtshof over de Palestijnse gebieden? Wat is uw reactie op het AIV-advies dat er een effectiever monitoringmechanisme moet komen om economische en andere vormen van samenwerking met illegale Israëlische nederzettingen tegen te gaan?³ Wat vindt u van het AIV-advies om Europese bedrijven en investeerders die op welke wijze dan ook bijdragen aan het illegale nederzettingenbeleid van bepaalde aanbestedingsprocessen uitgesloten dienen te worden?⁴ Bent u bereid om het Nederlandse ontmoedigingsbeleid aan te scherpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6, 7, 8 en 9

Op verzoek van uw Kamer heeft het kabinet op 9 december jl. zijn reactie verzonden op het briefadvies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) ten aanzien van het Israëliisch-Palestijns conflict. In deze reactie is het kabinet tevens ingegaan op het advies van het Internationaal Gerechtshof inzake de Israëlische bezetting van de Palestijnse Gebieden van 19 juli jl.

² Follow The Money, 26 november 2024, «Pensioenfondsen beleggen miljarden in bedrijven die verdienen aan Israëlische nederzettingen».

³ AIV, 23 oktober 2024, Naar een nieuwe koers voor Nederland in het Israëliisch-Palestijnse conflict, Naar een nieuwe koers voor Nederland in het Israëliisch-Palestijnse conflict | Publicatie | Adviesraad Internationale Vraagstukken

⁴ AIV, 23 oktober 2024, Naar een nieuwe koers voor Nederland in het Israëliisch-Palestijnse conflict, Naar een nieuwe koers voor Nederland in het Israëliisch-Palestijnse conflict | Publicatie | Adviesraad Internationale Vraagstukken

Het kabinet zal het huidige nationale beleid nadrukkelijk blijven uitvoeren naar aanleiding van het advies van het Hof en houdt terzake ook met Europese partners contact, zoals met Frankrijk en Duitsland.